

शिक्षक संवर्गातील पद भरती बाबत
कार्यप्रणाली निश्चित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: आस्था-२०११/प्र.क्र.३१ (भाग १)/का. १५

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-३२

तारीख: २० फेब्रुवारी, २०१६

वाचा

- १) शासन परिपत्रक, आदिवासी विकास विभाग क्र. आस्था-२०११/प्र.क्र.३१/का. १५, दि.२४ जुन २०१३.
- २) शासन निर्णय क्रमांक: आदिवासी विकास विभाग क्र.अआशा - २०१३/प्र.क्र.२००/का.११, दि.३ ऑक्टोबर, २०१३

प्रस्तावना

आदिवासी विकास विभागाच्या अधिपत्याखालील शासकीय आश्रमशाळातील शिक्षक संवर्गातील रिक्त पदे भरण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सुचना संदर्भीत दि.२४ जुन २०१३ च्या शासन परिपत्रकान्वये देण्यात आल्या आहेत. तसेच संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णय दि.३ ऑक्टोबर, २०१३ अन्वये आदिवासी विभागाच्या अधिनस्त शासकीय, अनुदानित, केंद्रिय आश्रमशाळा व एकलव्य रेसिडेंशिल स्कूल यामधील प्राथमिक शिक्षक पदासाठी शैक्षणिक व व्यावसायीक पात्रता निश्चित करण्यात आलेली आहे.

२. तथापि, शिक्षक संवर्गातील पद भरतीची कार्यवाही अधिक पारदर्शी व सुरळीतपणे पार पाउण्यासाठी उमेदवारांना त्यांच्या किमान शैक्षणिक अहंतेच्या परिक्षांमध्ये मिळालेल्या गुणांच्या आधारे उमेदवारांची निवड करणे आवश्यक असल्याने आदिवासी विकास विभागाच्या अधिनस्त शासकीय आश्रमशाळातील प्राथमिक शिक्षण सेवक, माध्यमिक शिक्षण सेवक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवक या संवर्गातील पदांसाठी भरती प्रक्रियेबाबत कार्यप्रणाली निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. त्यानुसार आदिवासी विकास विभागाच्या अधिनस्त शासकीय आश्रमशाळातील प्राथमिक शिक्षण सेवक, माध्यमिक शिक्षण सेवक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवक या संवर्गातील पदांसाठी भरती प्रक्रियेबाबत खालीलप्रमाणे कार्यप्रणाली निश्चित करण्याचा निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय

३. आदिवासी विकास विभागाच्या अधिनस्त शासकीय आश्रमशाळातील प्राथमिक शिक्षण सेवक, माध्यमिक शिक्षण सेवक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवक या संवर्गातील पदांसाठी भरती प्रक्रिया करण्यासाठी आता पुढीलप्रमाणे कार्यप्रणाली निश्चित करण्यात येत आहे. प्राथमिक शिक्षण सेवक, माध्यमिक शिक्षण सेवक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवक या संवर्गातील पदांसाठी उमेदवारांची निवड करण्यासाठी संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णय दि.३ ऑक्टोबर, २०१३ मधील तरतुदीनुसार पात्र उमेदवाराकडून आवेदने प्राप्त झाल्यानंतर त्यांची गुणवत्ता यादी तयार करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबण्यात यावी.

(अ) प्राथमिक शिक्षण सेवक पदासाठी उमेदवाराची गुणवत्ता यादी त्यांना इयत्ता १२ वी परिक्षेमध्ये मिळालेल्या गुणांच्या टक्केवारीच्या ५० टक्के गुण व त्यांना डी.एड / संदर्भ क्र.२ येथील शासन आदेश दि.३ ऑक्टोबर, २०१३ मध्ये नमूद पदविका/पदवीकेतील परिक्षेमध्ये मिळालेल्या गुणांच्या टक्केवारीच्या

५० टक्के गुण यांची बेरीज करून गुणानुक्रमानुसार यादी तयार करण्यात यावी. माध्यमिक शिक्षण सेवकांच्या पदासाठी उमेदवाराची गुणवत्ता यादी त्यांना संबंधित विषयांच्या पदवी परिक्षेतील गुणांच्या टक्केवारीच्या ५० टक्के गुण व त्यांना बी.एड / संदर्भ क्र.२ येथील शासन आदेश दि.३ ऑक्टोबर, २०१३ मध्ये नमूद पदवी परिक्षेतील मिळालेल्या गुणांच्या टक्केवारीच्या ५० टक्के गुण यांची बेरीज करून गुणानुक्रमानुसार यादी तयार करण्यात यावी. उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवकांच्या पदासाठी उमेदवाराची गुणवत्ता यादी त्यांना संबंधित विषयांच्या पदव्युत्तर परिक्षेतील मिळालेल्या गुणांच्या टक्केवारीच्या ५० टक्के गुण व त्यांना बी.एड परिक्षेतील मिळालेल्या गुणांच्या टक्केवारीच्या ५० टक्के गुण यांची बेरीज करून गुणानुक्रमानुसार यादी तयार करण्यात यावी.

(ब) प्राथमिक शिक्षण सेवक, माध्यमिक शिक्षण सेवक व उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवक या संवर्गातील पदासाठी गुणवत्ता यादी तयार करताना संबंधित पदवी / पदविकेतील प्रात्यक्षिक परिक्षेसाठी श्रेणी पद्धत वापरण्यात आली असल्यास श्रेणीचे रूपांतर गुणांमध्ये करण्यासाठी सुयोग्य पद्धत अवलंबविण्याबाबत आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी कार्यप्रणाली निश्चित करावी.

(क) । (भरती प्रक्रियेसाठी बाह्यसंस्थेची (outsourcing) निवड करण्यात आल्यास उपरोक्त अयेथे नमूद कार्यवाही बाह्य संस्थेने करून गुणानुक्रमानुसार आरक्षण प्रवर्ग निहाय पात्र उमेदवारांची १:३ या प्रमाणात यादी नियुक्ती प्राधिकाऱ्यास उपलब्ध करून देण्यात यावी. नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांने सदर यादी त्वरीत प्रसिद्ध करावी व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांने या यादीच्या आधारे उमेदवारांना किमान १५ दिवस अगोदर कागदपत्रे तपासणीसाठी उपस्थित राहण्याबाबतची पत्रे निर्गमित करावीत. कागदपत्रे तपासणीची कार्यवाही नियुक्ती प्राधिका-याने करावी. तदनंतर नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने प्रवर्ग व समांतर आरक्षण निहाय निवड यादी तयार करावी व उमेदवारांच्या नियुक्त्यांचे पत्रे निर्गमित करावी. भरती प्रक्रियेसाठी बाह्य संस्थेची नियुक्ती करण्यात आली नसेल तर नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांने उपरोक्त नमूद केलेली बाह्य संस्थेने करावयाची कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.

॥) उमेदवारांच्या शैक्षणिक व अन्य अहर्तेच्या प्रमाणपत्राची / कागदपत्रांची तपासणी ठरवून दिलेल्या दिवशी करण्यात यावी. दिलेल्या दिवशी उमेदवार उपस्थित न राहिल्यास त्याने त्याचा नियुक्तीवरील हक्क सोडला असल्याचे समजण्यात येईल व नंतर त्याचा कोणताही विचार केला जाणार नाही. उमेदवारांच्या शैक्षणिक अर्हता, जन्मतारीख, अन्य संबंधित प्रमाणपत्रे व कागदपत्राची पडताळणी करण्यात यावी. कागदपत्राच्या पडताळणीमध्ये अपात्र ठरलेल्या उमेदवारांची नियुक्ती करण्यात येऊ नये.

॥॥) निवडयादी व प्रतिक्षायादी प्रसिद्ध करण्याची संपूर्ण जबाबदारी नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांची राहिल. सदर परिपत्रकातील सुचनांचे काटेकोरपणे पालन करण्याची जबाबदारी नियुक्ती प्राधिकारी म्हणून संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांची राहिल. नियंत्रक अधिकारी म्हणून म्हणून ही जबाबदारी आयुक्त, आदिवासी विकास यांची राहिल. यानुषंगाने शिक्षक भरतीप्रक्रियेसाठी सर्वसाधारणपणे दरवर्षी नोव्हेंबर / डिसेंबर महिन्यात जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात यावी व शैक्षणिक वर्षाच्या सुरवातीपुर्वी सर्व निवडप्रक्रिया पूर्ण करण्याबाबतची दक्षता सर्व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी घ्यावी. यानुषंगाने यापुर्वी जाहिरात दिलेल्या, परतु अद्याप कार्यवाही पूर्ण न झालेल्या प्राथमिक शिक्षण सेवक, माध्यमिक शिक्षण सेवक व

उच्च माध्यमिक शिक्षण सेवक या संवर्गातील पदभरतीबाबत या शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार यथायोग्य कार्यवाही पूर्ण करण्यात यावी.

४. सदर शासन निर्णयातील सुचनांच्या अनुषंगाने शिक्षक भरतीप्रक्रियेसाठी सर्वसाधारणपणे दरवर्षी नोव्हेंबर / डिसेंबर महिन्यात जाहिरात प्रसिद्ध करण्यात यावी व शैक्षणिक वर्षाच्या सुरवातीपुर्वी सर्व निवडप्रक्रिया पूर्ण करण्याबाबतची दक्षता सर्व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी घ्यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१६०२२०१२५७५४३४२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रभाकर बा.गावडे)

उप सचिव

प्रत,

१. मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई -३२
३. मा.मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई -३२
४. मा.राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई -३२विधानमंडळाच्या सर्व समित्यांचे प्रमुख
५. मा.सर्व विधानसभा / विधानपरिषद सदस्य, विधानभवन, मुंबई -३२
६. मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक
७. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
८. प्रधान सचिव (ग्रामविकास), ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
९. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक
- १०.आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे,
- ११.राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, मुंबई
- १२.शिक्षण संचालक (प्राथमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १३.शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १४.अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे
- १५.अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक / ठाणे / अमरावती / नागपूर,
- १६.सर्व उप सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
- १७.कार्यासन ११ / १३, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
१८. निवड नस्ती (का.१५).